№ 28. Poniedziałek 5. Lutego 1866. Rok wydania 56.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

(Ofiary dobroczynne.)

Do c. k. urzędu powiatowego w *Nowemsiole* wpłynęły na wsparcie pogorzelców *Niemirowa* 24 zlr. w. a., które niezwłocznie na miejsce przeznaczenia odesłane zostały.

Wiedeń, 31. stycznia. Dnia dzisiejszego wyszedł z c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany IV. zeszyt dziennika ustaw państwa.

Ten zeszyt zawiera:

Nr. 11. Rozporządzenie ministerstw handlu, wojny, stanu i finansów z 18. grudnia 1865, względem odstanawiania klaczy krajowych przez ogiery skarbowe w roku 1866. Ważne dla Czech, Dalmacyi, Galicyi, Austryi poniżej i powyżej Anizy, Salzburga, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny, Morawii, Szląska, Tyrolu, Vorarlberga, kraju nadbrzeżnego i Pogranicza wojskowego.

Nr. 12. Rozporządzenie ministerstw finansów i handlu z 25. stycznia 1866, względem cła od solonych śledzi. Ważne dla Dalmacyi.

Nr. 13. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 26. stycznia 1866, względem zniesienia cła od próżnych i już używanych wymienionych w taryfie celnej pozyc. 53 lit. c. worów z najpospolitszego płótna.

Nr. 14. Rozporządzenie ministerstw stanu, handlu i policyi z 27go stycznia 1866, względem temperatury sprzedawanych olejów mineralnych do świecenia; ważne dla wszystkich krajów, dla których wydane zostało rozporządzenie ministeryalne z 17. czerwca 1865 Dz. u. p. Nr. 40.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

C. k. ministeryum stanu nadało posady skryptorów opróżnione przy c. k. bibliotece wszechnicy lwowskiej, *Janowi Stobieckiemu* i *Albinowi Ottmanowi*.

Przy 433. i 434. losowaniu dawnego długu państwa, które się w dn. 1. lutego odbyło, wyciągnione zostały serye nr. 160 i 448.

Serya 160 zawiera obligacye kamery nadwornej z różnemi procentami od nr. 1355 do nr. 3117 włącznie w ogólnej sumie 1,263.922 zlr. 40 kr., tudzież obligacye domestykalne karyntyjskie dodatkowo podane, z pierwiastkowym procentem po 4 od sta od nr. 2584 do nr. 2756 włącznie w ogólnej sumie 57.296 zlr. 49 kr.

Serya 448. zawiera obligacye stanowo eraryalne czeskie z różnym procentem a mianowicie: nr. 163.105 z $^1/_4$ — nr. 164.856 z $^2/_8$ — nr. 164.856 z $^1/_{32}$ sumy kapitału i nr. 164.858 do nr. 165.445 włącznie z całą sumą kapitału — w ogólnej sumie 1,206.856 zlr.

Przy 12. losowaniu seryi pożyczki 5procentowej loteryjnej z r. 1860 wyciągnione zostały następujące numera seryi:

Numera seryi wylosowanych:

87, 286. 456, 1266, 1512, 1766, 1991, 2391, 2717, 3327, 3360, 3481, 3624, 3632, 3988, 4697, 4830, 4980, 5374, 5786, 6860, 7386, 7626, 7756, 7872, 9357, 9588, 10.283, 10.770, 11.499, 11.634, 12.007, 12.298, 12.525, 12.691, 13.056, 13.243, 13.310, 13.750, 13.766, 13.999, 14.112, 14.172, 16.997, 17.457, 17.495, 17.861, 18.031, 18.194, 18.518, 18.971, 18.994, 19.041, 19.447, 19.910.

Losowanie numerów wygrywających w tych seryach zawartych, nastąpi w dniu 1. maja b. r.

Z c. k. dyrekcyi długu państwa.

Rozporządzenie c. k. ministeryum handlu, tudzież ces. król. ministeryi wojny, stanu i finansów z dn. 18. grudnia 1865 r. względem stanowienia klaczy krajowych przez stadników eraryalnych w r. 1866,

ważne dla Czech, Dalmacyi, Galicyi, Austryi poniżej i powyżej Anizy, Salcburga, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny, Morawy, Szląska, Tyrolu, Forarlbergu, Wybrzeża morskiego i Pogranicza wojskowego.

Stanowienie klaczy krajowych przez stadników eraryalnych będzie miało miejsce w roku 1866 jak w roku 1865 bezpłatnie tylko jeszcze w Wybrzeżu morskiem, Dalmacyi i w Pograniczu wojskowem, zaś w Krainie, Styryi, Karyntyi, Galicyi i Bukowinie płacić się ma za użytkowanie stadników krajowych ku temu przeznaczonych w roku 1866

od $^5/_{10}$ całego stanu ogierów 1 zlr. za odstanowienie
od $^4/_{10}$ „ „ „ 2 „ „
od $^1/_{10}$ „ „ „ 3 „ „

w innych zaś krajach powyżej wspomnianych

od $^3/_{10}$ całego stanu ogierów 1 zlr. za odstanowienie
od $^4/_{10}$ „ „ „ 2 „ „
od $^3/_{10}$ „ „ „ 3 „ „

w wal. austr. z tym dodatkiem, iż pobierana być może nadto taxa po 4 zlr. i więcej od ogierów celujących i pewnych całej krwi i półkrwi.

Co do innych przepisów przy stanowieniu klaczy krajowych przez stadników eraryalnych w roku 1866, zostają w swej mocy rozporządzenia z dn. 5. stycznia 1865 r. nr. 10 D. u. p., tudzież ułatwienie przez c. k. ministeryum wojny dla krajów niemiecko-słowiańskich po pierwszy raz przyznane, iż pomniejsi chodowacze koni należytość za odstanowienie za poręczeniem gmin właściwych dopiero po żniwach 1866 roku spłacić mogą.

Wiedeń, 18. grudnia 1866 r.

Wüllerstorff m. p. *Frank* m. p. *Belcredi* m. p.
Larisch m. p.

Część nieurzędowa.

Lwów, 5. lutego.

Rozprawy nad adresem w sejmie kroackim znów dalej ciągnąć się będą. Ze wszystkiego co dotąd zaszło, wnosić można, iż w Zagrabiu pojmują konieczność kompromisu między stronnictwami w obec kwestyi prawno-politycznych, które wszystkie wspólnie obejmują. Zdaje się, iż i w Peszcie, gdzie w ostatnich czasach wiele mówiono o różnych stronnictwach, sytuacya wyjaśniać się poczyna. *Naplo* tego jest zdania, iż mniemane zatargi między stronnictwem Deaka a lewicą, są tylko sporem domowym, z którem nadaremnie łączonoby jakie „nadzieje.“ Wszystko to powstało jedynie z braku karności w obu stronnictwach. Nieufność u wielu, antypatye osobiste u niektórych, te to powody nie dozwalają aby się porozumiano aż do drobniejszych odcieni. Jeżeli zaś ambicya osobista i chęć popisania się tu i owdzie łamie karność stronnictwa, to jednak nie doprowadzi do nieprzyjaźni w kwestyach stanowczych, okaże się i owszem iż znakomitsi mężowie dawniejszego stronnictwa rezolucyi złączą się z dawniejszem stronnictwem adresu.

Na dzisiejszem posiedzeniu pruskiej izby deputowanych stoi na porządku dziennym kwestya lauenburgska. Frakcya konserwatywna przemawiać i głosować będzie przeciwko wnioskom komisyi. W obronie rządu stanie głównie p. Bismark, na którego obecność z pewnością liczą.

Donosiliśmy już, że najwyższy trybunał sądowy w *Prusiech* nakazał wytoczyć śledztwo przeciw dwom deputowanym sejmu za mowy miane w izbie w ciągu przeszłorocznej kadencyi, a dziś dowiadujemy się z telegramu berlińskiego, ze na mocy tej uchwały rozpoczęło się już sądowe ściganie Twestena. Równocześnie donosi *Börsenztg.*, że partya postępowa postanowiła jednogłośnie, uważać uchwałę najwyższego trybunału, jako będącą naruszeniem przywileju, za nieważną, i że także 29 członków lewego centrum przystąpiło do tej uchwały partyi postępowej. W tym duchu też ma być na najbliższej sesyi przedłożony izbie wniosek protestujący przeciw naruszaniu praw i przywilejów sejmu.

Parlament angielski zebrał się dnia 1. b. m. Lord kanclerz wezwał izbę niższą do wybrania prezydenta, i znowu został wybrany Denison. Gladstone i Disraeli mieli mowy poświęcone pamięci Palmerstona.

Francuzki senat równie jak i ciało prawodawcze obrały już swoje komisye adresowe. Sprawozdawcą komisyi ciała prawodawczego wybrany został Granier de Cassagnac. Monitor przypominając rozporządzenia co do jawności posiedzeń senatu i ciała prawodawczego powiada: „Jeżliby prasa pomijając te przepisy miała dopuścić się wykroczeń, które mogłyby naruszać wolność władz publicznych, natenczas byłby rząd zmuszonym czynić użytek z praw, które nadaje mu ustawa.

Journal de St. Petersbourg zaprzecza, nie wchodząc wcale w szczegóły *audyencyi Mayendorfa u Papieża*, doniesieniu dzienników, jakoby Austrya i Francya podjęły się usunąć wpływ tego wypadku na stosunki między Rosyą i Rzymem, tudzież jakoby Rosya wzywała Prusy do podobnej przyjacielskiej usługi; takiej usługi — powiada rzeczony dziennik — ani nie ofiarowano, ani też nie przyjmowano wcale.

Times nie sądzi, ażeby w Stanach Zjednoczonych żywiono wielkie sympatye dla republiki mexykańskiej, która nie była niczem jeno anarchyą. Wprawdzie Amerykanie bardzo są nieprzychylni cesarstwu na południowych granicach swoich, i dlatego wierzą w przesadzone wieści o wypadkach nad granicą. Rzeczywiście nie ma jednak powodu niepokojenia się temi wieściami, nawet gdyby się sprawdziło, że pułk piechoty Stanów Zjednoczonych z murzynów złożony, miasto Bagdad opanował. Bo rząd północno-amerykański dość jest silny, ażeby położyć tamę wszelkiemu złamaniu neutralności, a spodziewać się można, iż dołoży starania, ażeby przeszkodzić napadom na terytoryum mexykańskie i zaciągom wojskowym na rzecz Juareza.

Podług wiadomości, które przywiozła poczta lewantyńska ze Smyrny z 27. stycznia, przywrócono już zupełnie *spokojność w Libanie.* Mieszkańcy dystryktu Kesruan, którzy przyłączyli się byli do *Józefa Karama*, uprosili u Daud Baszy amnestye. Natomiast wybuchły zaburzenia w Damaszku, i Porta wysłała eskadrę złożoną z kilku fregat parowych na wybrzeże syryjskie.

Z Nowego Yorku donoszą pod d. 24. z. m., że republikanie zajmują ciągle jeszcze mexykańskie miasto Bagdad. Francuzki poseł interpelował o to ministra Sewarda, który nie mając sam żadnej wiadomości w tym względzie telegrafował do Sheridana, ażeby wytoczyć śledztwo i ukarał winnych. — Francuzi obsadzili Chihuahuę; Juarez przebywa w El Passo.

Monarchia Austryacka.

Dwudzieste ósme posiedzenie Sejmu krajowego dnia 3. lutego 1866.

Marszałek krajowy x. *Leon Sapieha* zagaił posiedzenie o godzinie 11½ przed południem. Obecnych posłów było 119. Ze strony rządu: c. k. komisarz rządowy, radzca dworu p. *Possinger.*

Po odczytaniu i przyjęciu protokołu ostatniego posiedzenia odczytane zostało pismo c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dn. 29. stycznia r. b. do Marszałka krajowego z uwiadomieniem, że c. k. główna kasa krajowa otrzymała zlecenie wypłacić na ręce Prezesa c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego sumy 1575 złr. w. a. tytułem zasiłku dla szkoły rolniczej w Dublanach stosownie do uchwały Sejmu z dn. 26. stycznia r. b. Pismo to Izba przyjęła do wiadomości. — Ogłoszono potem rezultat głosowania na dwóch członków do komisyi administracyjnej. Głosujących było 88; p. Paszkowski otrzymał 70 a p. Geringer 63 głosów.

Ośmiudniowy urlop otrzymali pp. ks. Ustjanowicz, Rogalski i Stocki.

Odczytano potem dalszy ciąg petycyi wniesionych do Sejmu, które odesłane zostały do przynależnych komisyi.

Przedłożono następnie następujące wnioski:

1. Wniosek ks. *Guszalewicza.* Wysoki Sejm raczy uchwalić: *a)* W szkołach, w których pobiera się opłata szkolna (didactrum) takowa zniżona ma być do połowy; *b)* opłata od kolegiów na uniwersytecie (Kollegiengeld) także o połowę ma być zmniejszoną; *c)* ubytek w dochodach nauczycieli wynikający ze zniżenia tych opłat ma być pokryty z funduszu naukowego. Bliższe rozporządzenia w tym względzie pozostawia się przynależnym władzom.

2. Wniosek p. *Krzysztofowicza* o uchwalenie osobnego statutu gminnego dla miasta Stanisławowa na podstawie projektu przez tamtejszy wydział miejski wypracowanego.

3. Wniosek p. *Szpunara.* Wysoki Sejm uchwali: *a)* przy poborze do wojska winien być rozkład potrzebnych rekrutów nie podług powiatów, ale podług gmin uskuteczniony; *b)* Sejm uprasza Jego c. k. Apostolską Mość, ażeby odnośnie do prawa z dnia 29. września 1858 stosowne do powyższej uchwały sejmowej rozporządzenie wydać raczył.

4. Wniosek p. *Krawczyka:* Ponieważ zaprowadzone w kraju naszym od niedawnego czasu oglądanie umarłych, nie odpowiada szczególnie po wsiach swojemu celowi, jako wykonywane przez ludzi nieumiejętnych, a nawet ze znakami śmierci nie obeznanych, a jest dla wielu biedniejszych bardzo uciążliwe, zatem wysoka izba raczy uchwalić: Ażeby czynność ta do samoistnego zakresu działania gminy podług §. 27. przedłożenia rządowego wliczoną została, a zwierzchność gminy postara się o mniej uciążliwe a może dokładniejsze wykonywanie tego obowiązku. Proszę zatem wysokiej Izby, ażeby wniosek ten do komisyi gminnej odesłać raczyła.

Te wnioski dostatecznie poparte zostaną wydrukowane i posłom rozdane, poczem się z niemi postąpi według regulaminu.

C. k. komisarz rządowy p. *Possinger* odpowiadając na interpelacyę uczynioną na jednem z poprzednich posiedzeń oświadcza, że rozporządzenie względem wstrzymania egzekucyi podatków w okolicach dotkniętych niedostatkiem publikowane było pierwotnie tylko w okręgu administracyjnym Lwowskim gdzie w wschodnich obwodach najpierwej pojawiły się oznaki niedostatku. Gdy jednak następnie z dochodzeń urzędowych powzięto przekonanie o grożącem niedostatku także i w części zachodniej kraju mianowicie w okolicach górskich, wyszedł okólnik od Krakowskiej c. k. Dyrekcyi skarbowej rozciągający powyższe rozporządzenie na okrąg administracyjny Krakowski.

W tym samym przedmiocie odpowiedział c. k. komisarz rządowy na interpelacyę wniesioną w języku ruskim, z powodu zażaleń nadchodzących z obwodu Brzeżańskiego i Złoczowskiego, czyli rząd krajowy swoim podwładnym organom polecił, by gromadom ogłosiły, że można wstrzymać egzekucyę podatków, gdzie ku temu jest istotna potrzeba. C. k. komisarz rządowy oświadcza, że według relacyi naczelników powiatowych w Brzeżanach i w Złoczowie gromady są uwiadomione o tem, że w razie niemożności zapłacenia podatku, mogą prosić o odroczenie rat podatkowych.

Po tej odpowiedzi przedłożył c. k. komisarz rządowy projekt ustawy co do użytkowania, nadawania kierunku i tamowania wód, z zaproszeniem ażeby Wysoki Sejm zechciał poczynić swoje wnioski co do tego projektu w myśl §. 19. art. II. statutu krajowego.

Książę Marszałek oświadcza, że przedmiot ten umieszczony będzie na najbliższym porządku dziennym.

Nastąpiło z porządku dziennego drugie czytanie wniosku Wydziału krajowego o podatku konsumcyjnym od mięsa. Sprawozdawca Wydziału krajowego p. *Krzeczunowicz* objaśnił przykładem, że na zasadzie, na jakiej pobierany bywa podatek konsumcyjny od mięsa, opłata tego podatku w Galicyi, gdzie waga bydła rzeźnego nierównie jest mniejsza niż w innych krajach koronnych, a cena mięsa nierównie niższa, jest stosunkowo nierównie wyższa niż gdzieindziej; że Galicya z powodu tej mylnej podstawy niesłusznie jest obciążoną w porównaniu z innemi prowincyami. Mowca popiera przeto wniosek, ażeby taryfa podatku konsumcyjnego od mięsa była ustanowioną dla każdego kraju koronnego, z należytem uwzględnieniem przeciętnej wagi bydła i przeciętnej ceny mięsa tego kraju tak, ażeby wysokość podatku, w stosunku do przeciętnej ceny cetnara mięsa, była równą we wszystkich krajach koronnych.

P. *Laskowski* popiera wniosek, robi jednak uwagę, że lubo Wydział krajowy już przed czterma laty powziął przekonanie o niestosowności zasady, według której podatek konsumcyjny od mięsa bywa pobierany, jednak nie poczynił żadnych kroków, ażeby temu zaradzić, tak iż podatek ten stosunkowy wyższy przez cztery lata był pobierany.

C. k. komisarz rządowy zwraca uwagę na dwie strony w uzasadnieniu wniosku Wydziału krajowego. Jedną jest zasada opodatkowania, drugą postępowanie organów finansowych. Co do postępowania organów, mowca nie znajduje w sprawozdaniu Wydziału krajowego uzasadnienia, według którego przypuszczaćby można, że organa te w innych krajach koronnych mniej przestrzegają interesu skarbu państwa niż w Galicyi. Przyczyną wyższego dochodu z podatku konsumcyjnego od mięsa są głównie właściwe stosunki Galicyi. W innych krajach koronnych bez wątpienia nierównie więcej konsumują mięsa nieopodatkowanego niż u nas; biją bowiem wiele bydła na własną domową potrzebę. Niemniej też sposób poboru tego podatku u nas wpływa na ogółową jego sumę. Dzierżawcy bowiem tego podatku zdają pobór poddzierżawcom, którzy podatek nie zawsze pobierają w gotówce, lecz w naturaliach, które potem spieniężają z większym zyskiem. Co do wniosku samego robi mowca uwagę, że przeciętna cena mięsa sama przez się nie może być regulatorem podatku, jednak w zestawieniu z wagą daje pewną podstawę. Zachodzi jednak trudność nie mała w oznaczeniu przeciętnej wagi bydła i ceny mięsa. Życzyćby więc wypadało, ażeby Wydział krajowy bliżej określił, na jakich podstawach obliczenie to ma nastąpić; mianowicie czy według rezultatów osiągniętych w większych miastach, albo też w całym kraju. Mowca oświadcza w końcu, że rząd chętnie przychyli się do słuszniejszego wymiaru tego podatku, ale należy mu rzecz ułatwić przez podanie sposobu obrachowania przeciętnej wagi bydła i ceny mięsa w kraju, ażeby potem, gdyby zmiana zasady nie przyniosła pomyślnego rezultatu, nie robiono rządowi zarzutów.

Ksiądz *Guszalewicz* popiera wniosek Wydziału krajowego i zapytuje, co się stało z jego wnioskiem odnoszącym się do tego samego przedmiotu.

Poseł *Ludwik Skrzyński* sądzi, że cena mięsa nie powinna wchodzić w obliczenie podatku. Cena bowiem zawsze jest chwiejna i nierówna. Częstokroć ceny mięsa u nas zbliżają się do cen na targowicy wiedeńskiej. Podstawą jedyną wymiaru podatku powinna być waga, czyli ilość opodatkowanego przedmiotu. Mowca wnosi przeto poprawkę, ażeby waga bydła była podstawą opodatkowania.

Poseł *Zyblikiewicz* wnosi dodatek do wniosku Wydziału krajowego, ażeby Wydział krajowy wskazał rządowi środki, na podstawie których nastąpić może sprawiedliwszy rozkład tego podatku.

Sprawozdawca p. *Krzeczunowicz* w dłuższej mowie uzasadnia wniosek Wydziału krajowego. Odpowiadając na zapytanie p. Laskowskiego wykazuje mowca dowodnie, iż w upłynionych czterech latach nie można było mieć nadziei uzyskania zmiany w mylnych zasadach opodatkowania. Co do wniosku ks. Guszalewicza, ten jako nieodnoszący się do zasady lecz do wykonania, nie mógł być uwzględnionym w niniejszym wniosku, lecz osobno przyjdzie pod obrady. Mowca oświadcza się przeciw poprawce p. Skrzyńskiego i przeciw dodatkowi p. Zyblikiewiczowa. Co do pierwszego uważa przeciętną cenę mięsa za konieczny czynnik w obliczeniu podatku, co do drugiego robi uwagę, że dostatecznem jest ażeby Sejm objawił swoje zdanie, a rządowi pozostawić należy inicyatywę w przeprowadzeniu sprawiedliwszego rozkładu tego podatku.

Przy głosowaniu poprawki pp. Skrzyńskiego i Zyblikiewicza zostały uchylone, a wniosek Wydziału krajowego większością głosów przyjęto. Nastąpiło zaraz trzecie czytanie i ostateczne uchwalenie rzeczonego wniosku.

Z kolei nastąpiło pierwsze czytanie wniosków p. *Ławrowskiego* o subwencyę dla teatru ruskiego i o założenie magazynów do sprzedaży soli. Po przemowie wnioskodawcy pierwszy wniosek odesłany został do komisyi budżetowej, drugi do komisyi administracyjnej.

Ks. *Mogielnicki* popierał swój wniosek o sprzedaży surowicy, który odesłany został do komisyi administracyjnej.

Ks. *Kuryłowicz* popierał swój wniosek o zaprowadzenie wyższego gymnazyum w Buczaczu i o utrzymanie czterech wyższych klas z funduszów krajowych. Wniosek odesłany został do komisyi budżetowej.

Książę Marszałek zamknął posiedzenie o godzinie 2¼ po południu. Przyszłe posiedzenie we środę. Porządek dzienny: Wybór jednego członka i jednego zastępcy do Wydziału krajowego; pier-

wsze czytanie projektu rządowego ustawy wodnej; drugie czytanie wniosku p. *Zdunia* o zapomodze w soli; sprawozdanie komisyi głodowej. Pierwsze czytanie wniosków: p. *Kabata* o gymnazyach, p. *Pietruskiego* o ternie, p. hr. *Russockiego* o rekrutacyi, hr. *Borkowskiego* o języku sejmowym, p. *Majera* o zasiłku dla komisyi fizyograficznej w Krakowie.

Wiedeń, 3go lutego. *(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.)* Urodziny Jej Mości Cesarzowej Karoliny Augusty (ur. 8. lutego 1792) będą obchodzone u dworu dnia 8go b. m. w ścisłem kole familijnem.

Wczoraj o godzinie 4tej po południu był u Jej cesarz. Mości Arcyksiężny Zofii obiad familijny, na którym znajdowali się wszyscy tu obecni członkowie najwyzszego dworu. Dziś będzie w apartamentach Jej cesarz. Mości wieczór z udziałem kilku członków opery nadwornej.

Ich cesarz. Moście Arcyksiążę Józef i Arcyksiężna Klotylda mają dopiero z końcem lutego powrócić do Lincu.

U Jego Excel. p. ministra finansów hr. Larischa będzie jutro wielki bal, na który zaproszeni zostali wszyscy Arcyksiążęta, Arcyksiężne, pp. ministrowie, ciało dyplomatyczne itd.

Jego Excel. minister spraw zagranicznych i cesarskiego domu hr. Mensdorff-Pouilly odjechał wczoraj niespodzianie do Pesztu w towarzystwie dwóch radzców kancelaryi stanu.

Jego Excel. fzm. Landgraf Fürstenberg zachorował. Stan zdrowia barona Rothschilda polepszył się nieco. Baron Sina już całkiem powrócił do zdrowia.

U posła tureckiego Haidar Effendi będzie dziś obiad dyplomatyczny, na który zaproszeni zostali wszyscy tu obecni posłowie.

(Redukcya władz policyjnych.) Chociaż już od roku 1861 jak w innych wydziałach wydatków państwa tak i w budżecie ministeryum policyi znaczne nastąpiły redukcye, to jednak finansowe położenie Austryi wymaga dalszego na tej drodze postepowania o tyle, o ile to bez naruszenia wyższych względów politycznych stać się może.

Oszczędności takowe zaprowadzone być mogą przez zniesienie dyrekcyi policyi, jakie dotąd w wielu miastach stołecznych krajowych urzędowały, tudzież przez ograniczenie dotychczasowego zakresu ich działania w tych miejscach, w których zupełne ich zniesienie w tej chwili przynajmniej nie byłoby właściwe, ze względu na wielkość i położenie miejsca, na liczną jego ludność, na żywość obrotów handlowych i przemysłowych, na znaczny przejazd obcych, tudzież ze względu na inne momenta, które tu stanowcze mają znaczenie.

Do pierwszej kategoryi rząd cesarski osądził, iż policzyć może dyrekcye policyi w Lincu, Salcburgu, Gracu, Insbruku, Lublanie, Riece, Presburgu, Oedenburgu, Koszycach, Wielkim Warazdynie, Temeswarze, Zagrzebiu i Hermansztadzie, tudzież komisaryaty policyjne w Opawie, Celowcu i Czerniowcach, których zupełne zniesienie orzeczone zostało.

Również zarządzono zniesienie expozytur policyjnych nadgranicznych do niektórych władz policyjnych należących, które to expozytury za zniesieniem rewizyi paszportów na granicy straciły większą część swego zakresu działania.

Przy powyższych rozporządzeniach krom oszczędności, które — jak skoro rozporządzenia te w całości przeprowadzone będą — do sumy 400.000 złr. dochodzić może — miano i to na względzie, iż autonomia przyznana gminom na podstawie art. V. prawa zasadniczego spraw gminnych z dnia 5. marca 1862 r. Dz. p. Nr. 18., w wielu już miejscach zupełnie przeprowadzona została.

W administracyi policyi Królestwa Lombardzko-weneckiego nastąpiła ta zmiana, iż dyrekcya policyi w Wenecyi zamieniona została w c. k. preturę z ograniczonym zakresem działania, a policya na prowincyi — gdzie dotąd były komisaryaty policyjne w miastach głównych — sprawowana będzie przez delegacye prowincyonalne, że zaś kierunek całej służby policyjnej w Królestwie Lombardzko-weneckiem koncentruje się w Prezydyum Namiestnictwa, przeto ztąd spodziewać się można jednolitości kierunku, tudzież znacznych uproszczeń i oszczędności.

Chociaż zaś władzom surowo zalecono najspieszniejsze przeprowadzenie rozporządzeń powyżej wymienionych, to jednak łatwo pojąć, iż segregacya czynności, które na gminy przejść mają, nie może się odbyć w najbliższym już czasie, zwłaszcza ze i gminom zostawiony być musi czas dostateczny do objęcia nowych czynności, jakie im przybyły, do wystarania się o pieniądze i osoby potrzebne do ich sprawowania.

Łatwo pojąć, iż zdaje się, ze przez powyższe rozporządzenie egzystencya wielu osób stanie się nie pewna. Lecz pomyślano już o tem i w tym kierunku, ażeby prawa nabyte żadną miarą naruszone nie były, oraz ażeby miano owe względy, na jakie w Austryi urzędnik wiernie służący zawsze liczyć może. Z jednej bowiem strony naczelnicy krajowi tych prowincyj, w których orzeczone zostało zupełne zniesienie władz policyjnych, ze względu na przybytek czynności, jaki ich spotka przez sprawowanie wyższej policyi, która przejdzie do zakresu rządu krajowego, upoważnieni zostali do przyjęcia odpowiedniej liczby urzędników i sług policyjnych na stan władz politycznych, w randze i pensyi odpowiedniej, z drugiej zaś strony zawiązano rokowania z gminami względem przyjęcia urzędników i sług policyjnych, którzy się okażą zbyteczni, i spodziewać się można, iż gminy nie tylko żadnej trudności robić nie będą, ale nawet chętnie powierzą sprawowanie czynności, jakie im przybyły osobno, za któremi przemawia kilkakrotnie doświadczenie w służbie policyjnej nabyte, tudzież wiadomości, jakie posiadają.

Nadto Jego c. k. Apost. Mość w przyrodzonej łaskawości swej zastrzedz sobie raczył wydanie najwyższych rozporządzeń względem dozwolenia korzystniejszego traktowania, niż traktowanie normalne tych urzędników i sług, którzyby ani w jednym ani w drugim kierunku umieszczeni być nie mogli i na stan trwałego lub czasowego spoczynku przeniesieni byćby musieli.

Jen. kor. austr. zapewnia na podstawie dokładnych informacyi i w sprostowaniu wiadomości przez niektóre dzienniki podanej, iż c. k. jeneralna komenda krajowa nie wydała do garnizonu wiedeńskiego ani zakazu używania mięsa wieprzowego, ani też żadnego ostrzeżenia.

Militär-Zeitung doniesła iż c. k. ministeryum stanu w porozumieniu z c. k. ministeryum wojny złożyło w miejscu najwyższem propozycye względem reorganizacyi i redukcyi c. k. żandarmeryi, którcto propozycye zatwierdzone zostały, i według *Jen. kor. austr.* przeprowadzone być mają.

Peszt, 1. lutego. *(Przyjęcie deputacyi sejmowych.)* Dnia dzisiejszego przyjmowali Najjaśn. Państwo osobne deputacye obudwu izb sejmu węgierskiego.

Kardynał prymas miał do Jego Mości Cesarza następującą przemowę:

„Wasza c. k. Apostolska Mości!

Uszczęśliwiające niewymownie naszą ojczyznę nowe przybycie Waszej król. Mości do wiernej stolicy kraju jest najświetniejszym dowodem ojcowskiej i królewskiej łaski, z jaka Wasza król. Mość raczysz zajmować się pomyślnością naszego narodu i naszej ojczyzny. Podwójnie jednak uszczęśliwiającym jest teraźniejszy najwyższy pobyt Waszej król. Mości w naszej ojczyźnie. Wasza król. Mość raczyłeś spełnić po ojcowsku życzenie i prośbę narodu, z naszą najłaskawszą Królową i uwielbioną matką ojczyzny ukazać się w naszem gronie i synom kraju nastręczyć wielce upragnioną sposobność, by nadać w obec Niej radośny wyraz uczuciom hołdowniczego uwielbienia, wiernego przywiązania i gorącej miłości. Przejęty tą najwyższą łaską Waszej król. Mości zgromadzony sejm krajowy uważał to za miły i oraz niezbędny dla siebie obowiązek, by Waszej król. Mości złożyć za pośrednictwem deputacyi wyraz swojej najszczerszej wdzięczności, najuniżeńszej wierności i hołdu, i nam dostało się w udziale to wysokie szczęście, że jesteśmy tłumaczami tych uczuć u tronu Waszej król. Mości. Racz Wasza król. Mość przyjąć je ze zwykłą ojcowską uprzejmością, a z nim oraz odbrzmiewające w całej ojczyźnie naszej jednogłośne szczere życzenie: „Niech żyje nasz Król!“.“

Najjaśn. Pan odpowiedział:

„Miło Mi widzieć znowu stany i deputowanych kraju, jak również i to, że dogadzając Waszym prośbom mogłem z moją dostojną małżonką ukazać się pośród Was. Uważajcież i to za nowy dowód Mojej ojcowskiej miłości, która w spełnieniu dających się osiągnąć życzeń kraju znachodzi swoje najwyższe zadowolenie, i jako znak żywego udziału, z jakim śledzę arcyważną czynność Waszą i pomyślny, jak się spodziewać można jej rezultat. Pomimo wielostronnych trudności mogą silna wola i wzajemne zaufanie rokować z pewnością ten rezultat. Jeźli i panowie — o czem nie wątpię — jesteście ożywieni tą wiarą, że oparte na dokładnem zrozumieniu stosunków silne postanowienie może usunąć wszelkie przeszkody; jeźli reprezentanci kraju odwzajemnią też rzeczywiście stwierdzone radośne zaufanie swego Monarchy; — natenczas powiedzie Wam się z pewnością zbliżenie się do celu, do którego w niezbędnym interesie Waszego kraju i wszystkich ludów Moich dążyć potrzeba szczerze i wspólnemi siłami.

Przyjmcie, moi panowie, i oznajmcie także Waszym komitentom serdeczne moje pozdrowienie.“

Do Jej Mości Cesarzowej miał Prymas następującą przemowę:

„Nieograniczoną jest radość, niewysłowioną wdzięczność całego kraju węgierskiego, gdyż uszczęśliwiające odwiedziny Waszej król. Mości spełniły jedno z najgoręcszych i najmilszych jego życzeń. Od dawna zmierzały nieustanne życzenie i oczekiwanie wiernego narodu węgierskiego do tego, by Waszej król. Mości wyrazić osobiście w sercu kraju swoją cześć, swój hołd uwielbienia, swoją szczerą miłość i przywiązanie. Wasza król. Mość raczyłaś teraz wysłuchać gorące życzenie i serdeczną prośbę synów tego kraju, i spełnić uszczęśliwiającą ich nadzieję. Racz tedy Wasza król. Mość przyjąć za tę łaskawą uprzejmość i miłość najgoręcsze podziękowanie całego kraju, które sejm przez nas, swoich deputowanych, ma zaszczyt wyrazić z najgłębszem uszanowaniem. Chciej Wasza król. Mość być najłaskawiej przekonaną, że te dnie najwyższej obecności zaliczamy do najpiękniejszych i najszczęśliwszych, i że nie przestaniemy nigdy wołać z głębi naszego serca: „Niech żyje nasza najmiłościwsza Królowa!“

Jej Mość Cesarzowa odpowiedziała na to:

„Najszczersze życzenie Mego serca spełniło się przezto, że mogłam z dostojnym małżonkiem Moim odwiedzić stolicę Węgier, gdyż żywię Ja szczerą miłość i gorącą sympatyę dla szlachetnego kraju węgierskiego i chętnie przebywam śród niego. Dlatego też bardzo Mi miło przyjąć serdeczne powitanie stanów i deputowanych kraju, i odpowiadam na nie szczerem życzeniem, ażeby Wszechmocny raczył udzielić najobfitszego błogosławieństwa Waszej czynności, której doniosłość sięga poza granice kraju!

Na przemowę peszteńskiego burmistrza odpowiedziała Najjaśn. Pani:

„Cieszy Mnie, że mam sposobność oświadczyć mieszkańcom miasta Pesztu, iż kilkakrotne serdeczne objawy wiernego przywiązania ich do Mojego dostojnego małżonka liczę do najdroższych wspomnień Moich. Oświadczcie to panowie Waszym komitentom i bądźcie przekonani, że spodziewanym coraz większym wzrostem Waszego pięknego miasta będę zajmować się z szczególnym udziałem.“

Burmistrzowi Budy odpowiedziała Jej Mość Cesarzowa:

„Było to oddawna Mojem życzeniem, bym mogła przebywać w stolicy Królestwa Węgierskiego, i sprawia Mi tem większą przyjemność spełnienie tego życzenia, ponieważ jestem przekonaną, że dostojny Mój małżonek może liczyć zawsze na szczere przywiązanie wiernych mieszkańców tego starożytnego król. grodu. Oznajmcie panowie Waszym komitentom Moje serdeczne pozdrowienie.“

Przemowy Ich MM. Cesarstwa przyjmowano z nieopisaną radością, a szczególnie odpowiedź Jej Mości Cesarzowej do deputacyi sejmu z wyrazem głębokiego wzruszenia.

Wenecya, 1go lutego. *(Reformy polityczno-administracyjne.)* Urzędowa gazeta wenecka donosi: Wybrana przez centralną kongregacyę komisya do rozważenia zamierzonych przez rząd reform w organizmie polityczno-administracyjnym ukończyła już swoje prace. Uchwały centralnej kongregacyi co do owych czterech punktów, względem których miała ta komisya objawić zdanie swoje opiewają następnie: 1) Co do nowego podziału terytoryalnego uchwalono ze względu na potrzebne pozostawienie teraźniejszej prowincyi Wenecyi, jako też ze względu na wniesione przez gminy i municypia przedstawienia, zaproponować niektóre zmiany w zamierzonym przez rząd podziale terytoryalnym. 2) Co do rozporządzeń potrzebnych skutkiem zawieszenia udzielanych gminom asystencyi komisaryatu uchwalono: Każda gmina ma swój własny urząd, swego własnego lub wspólnego z innemi gminami sekretarza, a dla tych gmin, które nie mają ani jednego ani drugiego, ma delegacya prowincyonalna czynić potrzebne rozporządzenia. Deputowani wybierają swego prezesa, który sprawuje urząd i zajmuje się wykonaniem wyższych poleceń. Uchwały rady mają być legalne nawet bez interwencyi pełnomocnika rządowego. 3) Względem subwencyi z funduszu krajowego na koszta najmu kancelaryi wicedelegacyi i sekcyi podatku gruntowego uchwalono, że fundusz krajowy nie ma być w ogóle do tego pociągany. 4) Co do zmiany w poborze podatku gruntowego przez zaprowadzenie marków stemplowych wyraziła kongregacya centralna swoje przyzwolenie.

Czynności sejmów krajowych.

Na posiedzeniu sejmu *kroackiego* w Zagrabiu z dnia 1. lutego wyznaczono do zredagowanie propozycyi gwoli skrócenia rozpraw specyalnych, komitet złożony z pp. Rackiego, Mirazowica, Vranicaniego, Subolica, Cepulica, Lasica, Hellenbacha, Bedekowicha i Ziwkowica.

Na wniosek dep. Suhaja odbyło się tajne posiedzenie dla przyspieszenia rozpraw nad adresem; publiczne posiedzenie odbyć się ma w sobotę. Spodziewają się rychłego końca rozpraw nad adresem.

Na posiedzeniu sejmu *czeskiego* z dnia 1. lutego postanowiono gwoli nabycia placu pod budowę politechniki upoważnić wydział krajowy do rozpoczęcia ostatecznych układów względem oznaczenia ceny kupna, i do wypracowania i przedłożenia w tegorocznej kadencyi kosztorysu przybliżonego, w porozumieniu z komisyą do spraw politechniki i komisyą budżetową. — Miasto Reichenberg upoważniono do zaciągnięcia pożyczki 150.000 złr.

W dalszym toku tego posiedzenia wniesione zostały adresy dziękczynne wydziałów powiatowych z Horzicy i Wittingau za przyjęcie adresu sejmu krajowego. Potem przedłożony został wniosek rządowy względem prawa wodnego. Z powodu, iż urzędnik wydziału krajowego został wybrany deputowanym na sejm, polecono komisyi obradującej nad etatem urzędników wydziału krajowego rozstrzygnąć pytanie, czyli przyjęcie mandatu da się pogodzić ze stanowiskiem urzędnika krajowego. Potem nastąpiły sprawozdania o wyborach.

Sejm *niższo-austryacki* poświęcił już dwa posiedzenia dyskusyi nad parafialnemi zakładami dla ubogich; dnia 1. b. m. toczyła się dalsza debata specyalna, ale do głosowania nie przyszło jeszcze.

W sejmie *wyższo-austryackim* załatwiono dnia 1. b. m. najprzód kilka petycyi, a potem sprawozdanie wydziału finansowego o kwestyi leśnictwa w okręgu Inn przyjęciem wniosku wydziału, podług którego ma być zaniesiona prośba do ministerstwa finansów, ażeby właścicielom lasów w tym okręgu przyznało takie same uwzględnienia jak w dobrach salinarnych i w Salcburgu.

Na posiedzeniu sejmu *karyntyjskiego* z dnia 1. lutego przyjęto relacyę wydziału krajowego z roku 1864. Poczem dep. Schwab odczytał relacyę względem użycia na przyszłość realności krajowych. Rozprawy nad tym przedmiotem do soboty odroczone zostały.

Na posiedzeniu sejmu *kraińskiego* z 1. b. m. odpowiedział Namiestnik na interpelacyę Sveteca względem używania języka słoweńskiego w urzędzie i w sądzie w ten sposób, że w kraińskich trybunałach sądowych przeprowadzają śledztwa i rozprawy sądowe z wszystkiemi stronami sędziowie znający język słoweński, i że wyroki wedle potrzeby ogłaszane bywają także po słoweńsku. Zupełne prowadzenie protokołów po słoweńsku jest teraz jeszcze niepodobnem dla braku wszechstronnej znajomości pisma słoweńskiego. Wniosek wydziału względem sprawozdania o podatku gruntowym został przyjęty bez odmiany; namiestnik przyrzekł dla zbyt obciążonych kontrybuentów podatku gruntowego dalsze ulgi. Wniosek Costy względem zmian w statucie krajowym i ordynacyi wyborczej dla sejmu został odesłany do wydziału krajowego z poleceniem, ażeby zdał sprawę o nim na najbliższej sesyi.

Sejm *szląski* ukończył 1. b. m. obrady nad regulaminem budowniczym przyjmując wniosek rządowy z kilkoma poprawkami, mającemi na celu zawarowanie autonomii gminnej. Przyszłe posiedzenie naznaczono na sobotę.

Na sejmie *bukowińskim* przyjęte zostało dnia 1. b. m. sprawozdanie wydziału krajowego z całej czynności jego od 1. marca 1864 aż do końca października 1865 z zatwierdzeniem do wiadomości.

W sejmie *tryestyńskim* motywował dnia 31. z. m. deputowany Hermet swój wniosek względem zaniesienia prośby do rządu, ażeby przysługujące miastu Tryestowi prawo wyłącznego używania języka włoskiego, było jak najściślej wykonywane. Inny wniosek zaleca podanie prośby do ministerstwa handlu, ażeby co do zamienienia zatoki tryestyńskiej w port zamknięty nie czyniono żadnych stanowczych rozporządzeń przed wysłuchaniem rady miejskiej i izby handlowej. Wniosek względem upraszania rządu, ażeby austryacko-sardyński traktat handlowy rozszerzony został na całe Włochy, przyjęto z odnoszącym się do tego memoryałem wszystkiemi głosami przeciw jednemu. Wnioski względem reorganizacyi szkoły nautycznej zostały przyjęte jednogłośnie.

Francya.

Paryż, 30. stycznia. *(Doniesienia z Mexyku. — Różne wiadomości.)* Przez Southampton odebrano w Paryżu następujące wiadomości z Mexyku: Jenerał Manuel Ruiz, za czasów republiki minister wojny i dotąd czynny w sprawie Juareza, stawił się w dniu 1. grudnia przed komendantem Billot w Rio Florido i oświadczył, iż poddaje się rządowi Cesarza Maxymiliana. Dyssydenci Sierry i Huesteki przeszli także do obozu cesarskiego, w skutek czego otwierają się dla handlu w Tampico nowe drogi odbytu. Według telegramu hr. Thuna z Puebli, komendant Tlapakoyanu, kapitan Hamerstein, napadł w dniu 16. listopada na bandę Alatorrego, przy czem poległ na placu szef sztabu tego, dowódzca bandy pułkownik Estrada. Cesarzowa, która trzy dni bawiła w Veracruz, znajdowała się przy odejściu poczty w Orizabie. Pan Langlais przyszedł zupełnie do zdrowia. W ciągu miesiąca listopada przybyło do Verakruz 342 imigrantów; było między nimi 125 Francuzów, 58 Hiszpanów, 12 Anglików, 32 Niemców i 31 Amerykanów. Pierwsza osada, którą założono w pobliżu Cordowy pod jenerałem Price, nadała sobie nazwę Charlotteville. W portach Matamoras, Tampico, Sidal i Tabesco handel bardzo się podniósł, zwłaszcza z zjednoczonemi Stanami. Z Nowego Yorku żądają koszenilę, drzewa mahoniowego i innych drzew zbytkowych. Projekt drogi żelaznej mułowej z Verakruz do Puebli otrzymał sankcyę cesarską i kolej ta w dniu 1. stycznia 1867 wykończoną być ma.

Pan Sainte-Beuve, sławny krytyk, akademik i senator, mocno zachorował na wrzód. Onegdaj doktor Nelaton robił mu operacyę. W najlepszym razie p. Sainte-Beuve dopiero za kilka tygodni prace swe dalej prowadzić będzie mógł.

Rosya.

(Adresa na listach.) Zakaz używania języka polskiego na Litwie rozciągnięty został aż do odmawiania na pocztach przyjęcia listów adresowanych po polsku. *Wil. Wiestnik* pisze w tym względzie co następuje:

„Z różnych miast donoszą, że pomimo zakazu używania języka polskiego na szyldach, w rachunkach, w mowie i pismach urzędowych, dotąd język ten używany jest w adresowaniu listów. Intryga polska, jak to dowcipnie powiedział pewien Polak, podobnie jak soliter, wyrasta póty, dopokąd ma niezniszczoną głowę. Adresa polskie na listach są pewnego rodzaju demonstracyą, przedstawiającą w mniejszej formie też same pretensye do panowania tu polskiej narodowości, jak i dawniejsze demonstracye rewolucyjne. Wiadomo, że niektórzy z poczmistrzów, nie umiejący i nie obowiązani umieć po polsku, mają trudność w odbieraniu i wydawaniu listów adresowanych po polsku, jakkolwiek znajdujący się w służbie pocztowej urzędnicy Polacy starają się wmawiać w nich, że rozporządzenia rządowe o nieużywaniu języka polskiego wcale nie stosują się do adresowania listów, przeciwnie polecają przyjmować i odsyłać listy pod wszelkiemi adresami. Ale pytamy tych dobrych ludzi: jakim sposobem pocztmistrz ma przyjmować i wydawać listy, skoro nie może przeczytać adresu? Niepodobna zaś żądać od pocztmistrzów rosyjskich, którzy przybyli tu służyć Rosyi a nie Polsce, aby się uczyli po polsku.“

(Okólnik naczelnika południowo-zachodnich gubernii do gubernatorów, względem sprzedaży dóbr.) W tym samym dzienniku czytamy: Szereg stopniowych środków, przedsiębranych z woli Najjaśniejszego Pana, celem osadzenia w zachodnim kraju rosyjskich właścicieli ziemskich, zamyka najwyższy rozkaz z d. 10. zeszłego grudnia, o zabronieniu osobom pochodzenia polskiego nabywania dóbr w tutejszym kraju i o sprzedaży Rosyanom w ciągu lat dwóch dóbr sekwestrowanych i należących do osób wydalonych z kraju administracyjnym sposobem, za udział w byłym rokoszu. Obecne zatem prawo nadaje Rosyanom zupełną możność stania się właści-

cielami ziemskiemi w zachodnim kraju, uchyliwszy ścieśniającą ich dotąd konkurencyę miejscowych właścicieli pochodzenia polskiego. Szybkie i stałe osiedlenie rosyjskich właścicieli ułatwi możność rozwinięcia w kraju tutejszym dobroczynnych reform, jakich już używają mieszkańcy innych miejscowości Cesarstwa. Wzywam przeto JW. pana o dopilnowanie ścisłego wykonania najwyższego ukazu rządzącego senatu z d. 23. grudnia, i zwrócenie uwagi na to, ażeby wszelkie akta i układy nie zawarte stanowczo do 23. grudnia, względem ustąpienia dóbr osobom polskiego pochodzenia, w jakikolwiekbądź sposób, wyjąwszy spadku wedle prawa, uważane były za nieważne. Ażeby wszelkim władzom i osobom surowo zalecone było, aby dobra, na właścicielach których ciążą długi skarbowe lub prywatne, zaraz były wystawione na sprzedaż publiczną w zastosowaniu się do istniejących postanowień. Podług ilości otrzymanych przezemnie, jeszcze przed wydaniem niniejszych przepisów, deklaracyi na kupno dóbr, można rachować na znaczną liczbę kupujących, a przeto ze strony administracyi krajowej należy przedsięwziąść wszelkie możliwe kroki do ułatwienia nabywania tu dóbr Rosyanom i uprzedzania wszelkich ewentualności, mogących mieć przykre następstwa dla nowonabywców. W biurze mojem zebrane są liczne wiadomości, mogące służyć pewną i dokładną wskazówką do szacowania dóbr, jako to: wysokość okupu przyznanego przez komisye weryfikacyjne za nadane włościanom w tychże dobrach grunta, wykazanie użytków i nieużytków, oraz wysokości intraty z dóbr podług podania właściciela lub jego umocowanego; którcto wiadomości zebrane zostały dla proporcyonalnego rozkładu między właścicielami poboru procentowego na pokrycie kosztów przytłumienia rokoszu. Pośredniczenie między sprzedającymi i kupującymi dobra a rządem, przy udzielaniu forszusu na kupno tychże, poruczam urzędnikom do spraw włościańskich powołanym, których zdolności, gorliwość i ścisłe wykonywanie przepisów prawa, jako też bliższa znajomość z dobrami, budzą zupełne zaufanie. Dla bliższego obeznania publiczności z postanowieniami rządu względem sprzedaży dóbr, ułatwień, dogodności i forszusów na kupno tychże przez Rosyan, poleciłem komisyi do spraw włościańskich sporządzić dokładną instrukcyę, dla wydrukowania w dzienniku wileńskim i rozesłania do wszystkich miejsc. W tenże sam sposób publikowane będą szczegółowe wiadomości o wystawianych na sprzedaż dobrach, aby każdy mógł mieć o nich dokładne wyobrażenie przed przybyciem do tutejszego kraju. Uznawszy potrzebę wyjaśnienia zapatrywania się mego na sposób wykonania dobrotliwych zamiarów Najjaśniejszego Cesarza, wyrażonych w Najwyższym ukazie 10. grudnia, proszę pana, abyś zwrócił uwagę na legalne podtrzymania w każdym razie tej niewielkiej liczby Rosyan-właścicieli w powierzonej sobie gubernii, którzy w ciągłej walce z stronnictwem polskiem, zachowali narodowość rosyjską i byli jedynemi jej reprezentantami pomiędzy tutejszemi panami. W ślad zatem prześlę panu szczegółowe instrukcye w powyższych przedmiotach.

Kronika.

(Rozprawy ostateczne w lwowskim c. k. sądzie krajowym.) Dwużeństwo. Dnia 29 z. m. rozpoczęta rozprawa ostateczna z chirurgiem i pisarzem prywatnym Teodorem Jamińskim ze Lwowa o dwużeństwo, została odroczona. Jamińskiego uwięziono, a przeciw czterom świadkom wytoczono śledztwo o złożenie fałszywego świadectwa.

Ciężkie obrażenie ciała. Jaśko Biedny, syn właściciela gruntu z Karaczynowa w powiecie Janowskim, 22 lat liczący, stanu wolnego, obr. gr. kat., który w bitce złamał swojemu przeciwnikowi łokieć u lewej ręki, skazany został na rozprawie w d. 31. z m. na 4 miesiące ciężkiego więzienia zaostrzonego 2 razowym postem w każdym tygodniu (prokuratorya proponowała 6 miesięcy więzienia; prezyd. radzca sądu kraj. p. Kolasiński, oskarzyciel radzca sądu kraj. i prok. państwa p. Danek).

Hersch Lautenschlaeger z Wielkich Mostów, 31 lat liczący, żonaty, majster stolarski, nigdy nie karany; zeszłego lata w kłótni złamał biczem przeciwnikowi lewą rękę, i powalił go na ziemię. Skazany został na rozprawie ostatecznej d. 31. z. m. na 3 miesiące ciężkiego więzienia (prokuratorya proponowała rok) zaostrzonego 2 razowym postem w tygodniu, (prezyd. radzca sądu kraj. p. Kolasiński, oskarzyciel zastęp. prok. państwa p. Piasecki, obrońca p. adwokat kraj. Dr. Hoenigsmann).

Nastka Bielecka 24 l., obrz. gr. kat., matka 2 dzieci, nigdy nie karana, w kłótni z świekrą złamała tejże laską rękę lewą. Na rozprawie w d. 31. z. m. ze względu na łagodzące okoliczności skazana na 2 miesiące ciężk. więz. zaostrzonego postem w każdym tygodniu, wyrok przyjęła (prezyd. radzca sądu kraj. p. Kolasiński, oskarzyciel zastępca prokuratora państwa p. Piasecki).

Demko Małyszków z Batiatycz, 21 l., stanu wolnego obrz. gr. kat. nigdy niekarany, robotnik dworski, szamocząc się z kobietą, która domagała się zwrotu trzody przez niego zagrabionej, stał się przyczyną, że ta, będąc właśnie po połogu, zapadła ciężko na zdrowiu. Na rozprawie ostatecznej w d. 31. z. m. skazany na 3 miesiące więzienia (prokuratorya proponowała 6 miesięcy) przyjął wyrok. (Prezyd. radzca sądu kraj. p. Kolasiński, oskarzyciel zastępca prok. państwa p. Piasecki).

Kradzież Emil Kramarzewski z Jaworna, 30 lat, stanu wolnego, obrz. rz. kat., wysłużony żołnierz, który w grudniu 1865 skradł kilku piekarzom wojskowym rzeczy wartości 59 złr. z miejsc zamkniętych, skazany został dnia 31. z. m. zgodnie z wnioskiem prokuratoryi państwa na 6 miesięcy więzienia i przyjął wyrok, (prezyd. radzca sądu kraj. p. Jorkasz, oskarzyciel radz. sądu kraj. i prok. państwa p. Danek).

Brankructwo z własnej winy. Dnia 31. z. m. stawiony przed sądem Chaim Osias Thiemann, kupiec towarów bławatnych ze Lwowa, 53 lat, ojciec 5 dzieci izraelita, nigdy nie karany.

Na prośbę wierzycieli otwarty został konkurs do jego majątku. Żądania wynosiły 4320 złr., stan czynny 34 złr. które jednak zabrał już inny wierzyciel. Wierzycielami są sami zagraniczni kupcy i fabrykanci i ci ponieśli zupełną stratę. Thieman usprawiedliwia się, że u jednego z tutejszych kupców stracił znaczną sumę. Skazany został na 14 dni ścisłego aresztu zaostrzonego postem w każdym tygodniu (prokuratorya proponowała 4 miesiące, prezyd. radzca sądu kraj. p. Jorkasch, oskarzyciel zastępca prok. państwa p. Liedl, obrońca p. adw. kraj. Dr. Fraenkel.

Rozprawy ostateczne w lwowskim c. k. sądzie krajowym w przyszłym tygodniu odbyć się mające: Dnia 5. b. m. Macowski Jan i spólnicy, kradzież; Czyzes Hersch Leib i spólnicy, lichwa; Szafrański Antoni, kradzież. Dnia 6. b. m. Gudz Jan, ciężkie obrażenie ciała; Linwald Marek, lichwa; Skarysz Jaśko i spólnicy, ciężkie obrażenie ciała; Sało Iwan, ciężkie obrażenie ciała; Moroz Proć v. Draków, kradzież; Schmelkes et Raschkes, bankructwo z własnej winy.

(Przestępcy uwolnieni) Pawłowski Jakób z Woli Krzywieckiej pod Przemyślem 25 l. skazany za podpalenie na 10 lat cięż. więz., Iwan Hucuł z Nowosielec pod Brzeżanami, 33 l. i Danilo Matijów z Chodorowic pod Niżankowicami, 33 l., za też zbrodnię skazani każdy na 3 lata ciężk. więz., nakoniec Iwan Gulan z Kuczurman na Bukowinie, 33 l., skazany za rabunek na 6 lat cięż. więzienia, zostali temi dniami, jak się dowiadujemy, wypuszczeni na wolność, po odsiedzeniu kary w tutejszym domu karnym.

(Pożary.) W Warze w powiecie Dubieckim, dnia 18. z. m. w nocy spalił się dom włościański. Ogień miał powstać przez nieostrożność.

W Artasowie w powiecie Kulikowskim, dnia 24. z. m. w nocy spalił się budynek dworski wartości 60 złr. Przyczyna pożaru nie jest wiadoma.

W Trembowli, dnia 26. z. m. spalił się dom. Szkoda wynosi około 100 złr. Ogień miał powstać przez nieostrożność.

W Kitynie w powiecie Staromiejskim, dnia 27. z. m. spalił się dom włościański. Przyczyna pożaru nie jest wiadoma.

W Gajach wyżnych w powiecie Drohobyckim, dnia 31. z. m. spaliła się karczma a w niej 12 koni i 20 sztuk bydła rogatego tudzież 5 wozów. Dziesięć koni były własnością podróżnych, którzy zajechali do karczmy na popas. Przyczyna pożaru jest niewiadoma.

W Rosznowie w powiecie Monasterzyskim, dnia 24. z. m. spalił się browar dworski.

W Koniuszkach w tymże powiecie, dnia 25. z. m. spalił się włościański budynek gospodarski. Szkoda wynosi 100 złr.

W Niskołyzach w tym samym powiecie także dnia 25. z. m. spaliła się stodoła włościańska. Szkoda wynosi około 60 złr.

We wszystkich tych 3 ostatnich wypadkach ogień miał być podłożony.

(Rabunek.) Do Jezierzan w powiecie Borszczowskim, dnia 28. z. m. w nocy, przybyło konno 12 rozbójników, którzy stanąwszy przed domem izraelity Mojżesza R. włamali się tam przez okno, pobili i poranili domowników i zrabowali wszyskie znalezione tam pieniądze.

(Nieszczęsny wypadek.) W Wolicy w powiecie Grzymałowskim, dnia 11. z. m. chłopiec będący w służbie przy dworze, zastrzelił się przez nieostrożność.

(Weksle sfałszowane.) Jan Pośpiech z Opawy, 20 l. liczący, piekarz, sfałszowawszy w swoim rodzinnem mieście weksle na 6'00 złr. nagle zniknął.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

S. Lwów, 2. lutego. Handel zbożowy w tygodniu ubiegłym nie był ożywiony, i popyt na targowicy lwowskiej był mały. Przyczyną tego zdaje się być głównie to, że płody rosyjskie otwarły sobie drogę do Galicyi, i że oczekiwane są większe, przez Brody nadejść mające zapasy. W skutek tego majętniejsi z sprzedających, którzy w nadziei że ceny podniosą się jeszcze bardziej, zajmowali dotąd stanowisko wyczekujące, wypróżniają teraz swoje zapasy, i loco Tarnopol płacono pszenicę po 8 zł. 25 c., żyto po 5 zł. 40 c. Wielu kupców którzy od początku sądzili, że nie tak nieurodzaj w niektórych okolicach jak raczej chęć wprowadzenia wyższych cen, spowodowała producentów do podwyższenia żądań, przekonali się że mieli słuszność. W obec tych faktów nie powinno nas dziwić że i na targowicach Galicyi zachodniej, a mianowicie w Rzeszowie i Tarnowie, nastąpiła stagnacya w handlu zbożowym, i o ile nam wiadomo, zakupno zostało wstrzymane z wyjątkiem partyi na które był dany zadatek. Z Tarnowa w tygodniu ubiegłym wywieziono znowu 4100 cet. zboża do Krakowa. Z Bochni odchodzą ciągle transporta zboża do Prus. W tygodniu ubiegłym wysłano tam około 2000 cet. żyta i pszenicy dowiezionych z górnych Węgier. Do Lwowa dowieziono z Rzeszowa i Dębicy 1900 cet. żyta i pszenicy. Najlepsze gatunki *pszenicy* płacono po 9 zł. 20 c. Popyt na *jęczmień* był ożywiony, a ponieważ nie było na targowicy lepszych gatunków, zlecenia zostały wysłane do obwodów zachodnich, zwłaszcza do Tarnowa, gdzie piękniejsze gatunki mają znajdować się na składach. Gatunki 142 funt. wagi płacono po 5 zł. 25 c., pośledniejsze nie są poszukiwane. Popyt na *żyto* był zmienny, i korzec 160 funt. wagi płacono po 6 zł. 40 c. Ceny *owsa* podniosły się nieco, i gatunki wagi 100 funt. płacono po 2 zł. 89 c., pośledniejsze po 2 zł. 40 do 45 c. Popyt był słaby. *Ziemniaki* płacono w tygodniu ubiegłym korzec po 3 zł., w handlu cząstkowym po 3 zł. 20 c. W Mościskach płacono pszenicę 170 funt. wagi po 8 zł. 40 c., jęczmień 140 funt. wagi po 4 zł. 50 c., żyto 160 funt. wagi po 6 zł., owies 98 funt. wagi po 2 zł. 20 c. Żyto i pszenicę

skupywano tylko na potrzebę miejscową. Popyt na jęczmień i owies był nieco silniejszym z powodu zleceń ze Lwowa. W Przemyślu płacono średnie gatunki pszenicy po 8 zł. 50 c., jęczmień po 5 zł., żyto po 6 zł., owies po 2 zł. 50 c. Odbyt na pszenicę, jęczmień i owies w ogóle mały, na żyto największy. Dowóz pszenicy z Węgier miał miejsce. W Jarosławiu pszenica 170 funt. korzec 8 zł. 54 c., jęczmień 140 funt. 4 zł. 57 c., żyto 160 funt. 5 zł. 83 c., owies 98 funt. 2 zł. 30 c.; w handlu powszechna stagnacya, odbyt tylko na potrzebę miejscową. Popyt na pszenicę słaby, na żyto silniejszy. Jęczmień do dalszych okolic poszukiwany. Zanosi się że ceny żyta pójdą w górę. Owies nie jest poszukiwany. — W Przeworsku pszenica 170 funt. korzec 8 zł. 10 c., jęczmień 141 funt. 4 zł. 29 c., żyto 160 funt. 5 zł. 52 c., owies 98 funt. 2 zł. 25 c. Na pszenicę słaby popyt; ceny żyta nie zmieniają się, pokup znaczny. O jęczmieniu wiadomości niepomyślne; na owies nie ma popytu. W Rzeszowie przenica 170 funt. 8 zł., jęczmień 140 funt. 4 zł. 21 c., żyto 160 funt. 5 zł. 30 c., owies 98 funt. 2 zł. 32 c, na żółtą pszenicę, jęczmień i żyto popyt silny. Na owies nie ma pokupu. W Dębicy pszenica 170 funt. 7 zł. 53 c., jęczmień 157 funt. 4 zł., żyto 160 funt. 5 zł. 30 c., owies 98 c., 2 zł. 25 c., nasienie koniczu 200 funt. wagi cłowej 48 zł. Na żyto popyt znaczny. Jęczmień kupowany jest do browarów. Na owies nie ma popytu. W Tarnowie pszenica 170 funt. 7 zł. 50 c., jęczmień 140 funt. 4 zł., żyto 160 funt. 5 zł 30 c., i owies 100 funt. 2 zł. 40 c. Zanosi się że ceny wszystkich gatunków zboża pójdą w górę, na wszystkie jest popyt. — *Trzody chlewnej* wywieziono z Galicyi przez Kraków 3420 szt. *Wołów opasowych* przeznaczonych do Lipnika i Florisdorf oddano na kolej w tygodniu ubiegłym 391 szt.

Lwów, 1. lutego. *(Ceny mięsa wołowego.)* Z tutejszych przemysłowców profesyi rzeźnickiej następujący podali na bieżący miesiąc najniższe ceny 1 ℔ mięsa wołowego:

a) Dla ludności *chrześciańskiej:* Daniel *Beitscher* (l. 734 1/4) od 12 do 24 c., Izaak *Pordes* (l. 388 1/4) od 14 do 24 c., Jan *Lityński* (l. 330 m.) od 14 do 24 c., Fischel *Stark* (l. 574 3/4) od 14 do 22 c., Wolf *Hass* (l. 450 1/4) od 11 do 24 c., Adolf *Bakowski* (l. 449 1/4) od 11 do 24 c., Jan *Żelichowski* (l. 113 m.) od 12 do 24 c., Emanuel *Römmer* (l. 106 m.) od 13 do 20 c., Malke *Schweizer* (l. 574 3/4) od 14 do 24 c., Jan *Lityński* (l. 729 1/4) od 14 do 24 c., Jakób Hersch *Hartel* (koło Ś. Anny) od 14 do 20 c., Berl *Pordes* (koło Ś. Antoniego) od 14 do 24 c.

b) Dla ludności *izraelickiej*, wszystkie gatunki mięsa: Berl *Pordes* (l. 432 2/4), Benzion *Kimmel* (l. 114 3/4), Karol *Mokrzycki* (l. 216 m.) po 18 c., Franciszek *Motylewski* (l. 111 3/4) po 19 c., Andrzej *Mokrzycki* (l. 432 3/4) po 18 c., Józef *Mayer* (l. 426 3/4) i Adolf *Hass* (l. 423 2/4), po 16 c., Wolf *Flachs* (l. 114 3/4) po 14 c., Hersch *Horn* (w jatkach izraelickich) 18 c., Benzion Hersch *Mark* (tamże) od 16 do 18 c.

Ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów w I. połowie miesiąca stycznia 1866 były następujące na targach w miasteczkach:

	Miejsce targu:											
	Mościska		Sądowa Wiś.		Sieniawa		Czortków		Mielnica		Kopeczyńce	
	zr	cen.	zr	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	waluta austryacka											
Mec pszenicy . . .	4	50	4	.	4	20	4	20	4	.	4	.
„ żyta . .	3	10	2	87	2	70	3	63	3	50	3	20
„ jęczmienia .	2	15	1	95	2	20	2	65	3	.	2	40
„ owsa . . .	1	15	.	98	1	20	1	48	1	70	1	50
„ hreczki . .	3	.	2	57	3	.	3	25	2	75	2	40
„ kukurudzy .	.	.	.	.	.	.	3	70	4	.	3	50
„ ziemniaków .	1	.	1	.	.	80	1	45	1	40	1	20
Cetnar siana . . .	1	20	.	75	.	60	1	48	2	25	1	50
„ wełny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia koniczu	.	.	.	.	.	.	.	.	40	.	.	.
Sąg drzewa twardego	7	50	6	80	6	77	8	.	9	.	8	.
„ „ miękkiego	5	.	5	20	5	20	7	.	6	50	7	
Funt mięsa wołowego	.	10	.	10	.	6	.	6	.	8	.	7
Mas okowity . .	.	44	.	60	.	70	.	41	.	50	.	52

Ostatnia poczta.

Peszt, 3go lutego. Najjaśn. Pani przybyła wczoraj całkiem niespodzianie do teatru narodowego, gdzie przedstawiano komedyę i publiczność witała Jej Ces. Mość z nieopisaną radością.

Berlin, 3. lutego. Na dzisiejszem posiedzeniu izby deputowanych przyjęty został wniosek komisyi w sprawie Lauenburga 251 głosami przeciw 44.

Kiel, 3. lutego. Ułożony na dniu 14go b. m. adres szlezwickich deputowanych i delegatów został teraz doręczony gubernatorowi jenerałowi Manteuffel.

Kopenhaga, 3. lutego. Sejm został dziś zamknięty; rada państwa będzie otwartą w poniedziałek. Poselstwo Króla motywuje zwołanie rady państwa niezałatwieniem jeszcze kwestyi konstytucyjnej i blizkim upływem peryodu finansowego.

Florencya, 2go lutego. Senat wotował poruczenie służby skarbowej bankowi 71 głosami przeciw 23.

Madryt, 2. lutego. Zapewniają, że deputowani z Katalonii będą żądać od rządu wydania listów korsarskich przeciw Chilenom.

Ateny, 27. stycznia. Rząd uzyskał większość przy wyborze prezydenta izby. Wiceadmirał Kanaris został mianowany jeneralnym inspektorem floty greckiej.

Bombaj, 13. stycznia. Powstanie Khondów w południowej Indyi zostało spiesznie przytłumione; zbuntowani Waghisowie zostali pobici. Lewingstone odjechał do Zanzibaru. Między Arabami załogą w Aden wybuchły zatargi.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 3. lutego.

Hotel europejski: PP. Hr. de la Scala Hier., z Juśkowic. — Hr. Wodzicki Alfred, z Krakowa. — Padlewski Roman, z Petersburga. — Tergonde Rom., z Ulucza.

Hotel Langa: Hr. Łączyński Józef, z Dmytrowic. — Skibniewski Bron., z Podola.

Hotel angielski: Treter Hilary, z Laszek.

Dnia 4. lutego.

Hotel europejski: P. Dwernicki Goth., z Rosyi.

Hotel Langa: Ks. Czartoryski Roman, i Hr. Plater Cez., z Poznania. — Domokos-Bölöni Koloman, c. k. podporucz., z Brzeżan.

Hotel krakowski: Sozański Winc., z Wolicy.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 3. lutego.

PP.: Agopsowicz Krzys., do Grochowic. — Bal Józef, do Tuliglów. — Bernatowicz Hip, do Sarnik. — Czajkowski Mich., do Żyrawy. — Gnoiński Alex., do Danilcza. — Grodzicki Leon, do Bzianki. — Jaworski Apol., do Ordowa. — Jasiński Konst., na Wołyń. — Kopecki Jordan, do Jaworowa. — Laskowski Max. do Horodenki. — Morawski Szymon, do Dobranówki. — Milewski Kornel, do Mełna. — Smoliński Kornel, do Sułkowic. — Udrycki Ad., do Mostów wielkich. — Randa Fr., c. k. kap., do Żółkwi.

Dnia 4. lutego.

PP: Hr. Baworowski Wacław, do Kołtowa. — Hr. Drohojewski Józef, do Balic. — Hr. Łączyński Józef, do Dmytrowic. Younga Konst., do Zapałowa. — Skibniewski Bron., na Podole. — Winnicki Tyt., do Żółkwi.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 3. i 4. lutego 1866.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
	'''					
7. god. zrana	323 91	+ 0 6	92.4	południowy	sł.	deszcz
2 g.od. po poł.	324.21	+ 3 8	91 8	„	„	pochmurno
10.god.wiecz.	325.12	+ 2.7	90 9	poł.-zach.	„	„
Ilość deszczu 1.''76.						
	'''					
7. god. zrana	325.34	— 0.8	87.1	zachodni	sł.	pogoda
2. god. po poł.	324 95	+ 4.6	84.7	„	„	pochmurno
10.god.wiecz.	325 70	+ 1.8	82.1	„	„	„

T E A T R.

Dziś (przedst. polskie) **„Drzymka pana Prospera,“** komedya w 4 aktach przez Jana Alexandra hr. Fredro.

Kurs Lwowski.

Dnia 3 lutego		gotówką		towarem	
		zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	wal. austr.	4	89	4	95
Dukat cesarski	„ „	4	90	4	96
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	43	8	60
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	58	1	61
„ papierowy rosyjski	„ „	1	33	1	34
Talar pruski	„ „	1	54	1	56
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	65	38	66	68
„ „ „ m. k. za 100 zł.		68	64	69	25
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne		67	77	68	40
5 % Pożyczka narodowa . . .		65	67	66	25
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika		166	33	169	17

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 3. lutego	złr.	kr.
5% Metaliki	62	35
5% pożyczka narodowa	65	60
Losy z 1860 roku	82	65
Akcye banku wiedeńskiego	754	—
„ „ kredytowego	151	10
Londyn, 10 funtów szterlingów	103	40
Srebro	103	40
Dukat pojedyńczy	4	94

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudyński**.

Z c. k. galic. drukarni rządowej.